

Susanna Huovinen
Liikenne- ja
viestintäministeri

Liikenne- turvallisuustyö on Suomessa haasteiden edessä

Liikenneturvallisuustyöllä on Suomessa pitkä historia. Suomessa laadittiin ensimmäiseksi Euroopassa koko maata ja turvallisuustyön eri sektoreita koskeva liikenneturvallisuussuunnitelma jo 1970-luvun lopussa.

Valtioneuvosto on pitänyt liikenneturvallisuutta jatkuvasti yhtenä keskeisenä liikennepolitiikan tavoitealueena. Hallitus on tehnyt jo vuosina 1993, 1997, 2001 ja nyt maaliskuussa 2006 erilliset periaatepäätökset tärkeimmistä parantamistoimenpiteistä tulevana vuosina.

Hallituksen maaliskuussa 2006 tekemän liikenneturvallisuustyön periaatepäätöksen taustalla on liikenne- ja viestintäministeriön neuvottelukunnan laatima turvallisuussuunnitelma vuosille 2006-2010. Suunnitelman on laatinut laaja asiantuntijajoukko, johon on kuulunut edustajat kaikista tärkeimmistä ministeriöistä ja sidosryhmistä.

Samaan aikaan on EU-yhteistyössä liikenneturvallisuus nostettu yhä korkeammalle sijalle yhteisen liikennepolitiikan tavoitteissa. Liikenneturvallisuus onkin kansainvälinen, globaali teema.

Valtioneuvoston periaatepäätös asettaa vaativat tavoitteet turvallisuustyölle

Suomessa tieliikennekuolemien vuosittainen lukumäärä on pienentynyt vain vähän viimeisen kymmenen vuoden aikana, jolloin kuolleiden

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta parannetaan liikenteen erottelulla ja autojen nopeuksia hillitsemällä.

määrä on ollut noin 400 henkeä vuodessa. Hallitus haluaa kuitenkin tehostaa turvallisuustyötä edelleen ja vahvistaa päätöksellään aikaisemmin asetetun tavoitteen kuolleiden määrän puolittamiseksi. Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä saa vuonna 2010 olla periaatepäätöksen mukaan enintään 250.

Hallituksen periaatepäätös sisältää 37 toimenpidealuetta turvallisuuden parantamiseksi. Kukin toimenpidealue muodostuu useista toisiaan tukevista erillisistä toimenpiteistä. Periaatepäätös suuntaa toimia keskei-

siksi todettujen turvallisuusongelmien poistamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Vastuu turvallisuudesta on yhteinen. Julkisen sektorin turvallisuus-toimintaa on tehostettava, kuten hallitus on päättänyt. Turvallisuutta ei kuitenkaan pystytä tehokkaasti parantamaan, ellei näihin toimiin osallistu laajasti myös yksityinen sektori ja yritykset sekä vapaaehtoisjärjestöt. Kansalaisten oma vastuu, yhteisten pelisääntöjen noudattaminen ja turvallisuuden huomioiva käyttäytyminen on välttämättömyys paremmalle turvallisuudelle.

Hallituksen päätöksen mukaisesti turvallisuustoimet kohdistetaan keskeisille ongelma-alueille. Erityisesti esiin nousevat pääteiden kohtausonnettomuuksien vähentäminen, kevyenliikenteen onnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa, nopeuksien hallinta ja päihdeonnettomuuksien vähentäminen.

Kohtausonnettomuuksien torjumiseksi jatketaan päätieverkon suunnitelmallista kehittämistä erityisesti yksiajorataisten pääteiden kohtausonnettomuuksien vähentämiseksi. Moottoriteiden rakentaminen on kallista ja raskasta. On siis löydettävä halvempia keinoja ja tapoja, jotta niukat rahat saadaan riittämään

Kuljetusten tilaajan ja rahdinantajan vastuuta kuormauksesta ja ajo- ja lepoaikojen noudattamisessa lisätään.

suuremmalle määrälle tiekilometrejä. Erilaisilla keskikaideratkaisuilla voidaan ajosuuntien erottelua ja sen myötä vakavien onnettomuuksien vähentämistä toteuttaa tehokkaammin kuin perinteisellä tavalla. Vuoden 2006 aikana laaditaan suunnitelma ja selvitetään rahoitusmahdollisuudet ajosuuntien erottamiseksi keski-kaiteilla vaaralliseksi katsottavilla tieosuuksilla.

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta parannetaan liikenteen erottelulla ja autojen nopeuksia hillitsemällä. Koulumatkojen turvaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja kehitetään erityisesti koulujen liikennekasvatusta. Pyöräilykypärän ja heijastimien käyttöä pyritään tehostamaan viestinnän ja valistuksen keinoilla.

Automaattista liikennevalvontaa laajennetaan huomattavasti lisäämällä sitä noin 1600 kilometrillä päätteillä. Käyttöön otetaan kymmenittäin uusia siirrettäviä digitaalisia valvontayksiköitä ja muuta uutta tekniikkaa. Samalla alennetaan nopeusvalvonnan puuttumiskynnystä nopeuksien pienentämiseksi.

Alkoholin ja huumeiden aiheuttamien ongelmien ehkäisemiseksi jatketaan toimia esimerkiksi valvontaa parantamalla. Alkolukon käyttöä edistetään kuljetuspalveluissa kuten koulukuljetuksissa ja selvitetään mahdollisuudet määrätä alkolukko pakolliseksi rattijuopumuksen uusijoille.

Raskaan liikenteen turvallisuuden parantamiseksi tehostetaan liikennevalvontaa tiestöllä ja myös maan rajan ylittävässä liikenteessä. Kuljetusten tilaajan ja rahdinantajan vastuuta kuormauksesta ja ajo- ja lepoaikojen noudattamisessa lisätään. Lisäksi ammattikuljettajien työterveyshuoltoa parannetaan.

Keskittetyt koko maata kattavat suunnitelmat tarvitsevat tuekseen vahvaa alueellista panostamista. Lääni- ja maakuntatason yhteistyössä pysty-

tään toimet kohdentamaan oikein ja ottamaan samalla myös huomioon paikalliset tarpeet. Yhteistyö viranomaistasolla onkin Suomessa myös paikallisesti melko hyvällä tasolla. Lääninhallitusten johdolla toimivat läänien liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnat toimivat samantapaisella mallilla kuin valtakunnallinenkin neuvottelukunta. Parhaimmillaan yhteistyö on kuitenkin silloin, kun se syntyy omasta tarpeesta ja yhteisestä innostuksesta, eikä pelkästään ulkopuolisen ohjauksen ja velvoitetun edustuksen pohjalta.

Alueellisia liikenneturvallisuus-tilaisuuksia järjestetään noin puoლის tusinaa eri puolilla maata. Jo sovittuja paikkakuntia Tampereen ja Jyväskylän lisäksi ovat Turku ja Kotka. Näiden tilaisuuksien tavoitteena on herättää paikallista keskustelua liikenneturvallisuudesta ja samalla vauhdittaa turvallisuutta parantavia toimenpiteitä eri alueilla.

Kävelykatua koskevat liikennesäännöt tulevat tieliikennelakiin alkukesästä.

Turvallisuustyö etenee

Liikenneturvallisuuden parantaminen on jatkuvaa työtä. Eduskunnassa on käsitellyssä useita turvallisuutta parantavia lakiesityksiä.

Turvavyön ja lasten turvalaitteiden käyttömääräykset tiukentuvat. Toukuun alusta turvavyötä on käytettävä myös linja-autossa ja kuorma-autossa, jos sellainen on istuinpaikalle asennettu. Lapsia kuljettaessa on henkilö-, paketti- ja kuorma-autossa käytettävä lapsen koolle sopivaa turvalaitetta, joka voi olla turvakaukalo, turvaistuin tai koroketyynyn ja turvavyön yhdistelmä. Turvalaitteiden laiminlyönnistä voidaan määrätä rikesakko.

Kävelykatua koskevat liikennesäännöt tulevat tieliikennelakiin alkukesästä. Kävelykatu tulee olemaan jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettu tie, joka osoitettaisiin kävelykaduksi uudella liikennemerkillä. Kävelyka-

dulla jalankulkija saisi kulkea kadun kaikilla osilla, polkupyöräilijän olisi sovittava ajonsa jalankulun mukaan ja moottoriajoneuvoliikenne rajattaisiin kadun varrella olevalle kiinteistölle ajoon. Moottorikäyttöisen ajoneuvon pysäyttäminen ja pysäköinti olisi kävelykadulla kiellettyä.

Syksyllä tulee voimaan tieliikennelain muutos, jolla vastuuta ajoneuvon oikeasta kuormaamisesta ja ajoaikojen noudattamisesta tulee kuljettajan lisäksi sellaiselle henkilölle, joka osallistuu kuormaamiseen tai tosiasiallisesti määrää kuljettajan aikataulusta. Puutteet nykyisessä lainsäädännössä tulivat erityisesti esiin Konginkankaan onnettomuuden yhteydessä. Lisäksi kuormauksen ja kuljetuksen suorittajien tulee huolehtia siitä, että heidän palveluksessaan olevat kuormaukseen ja kuljetukseen osallistuvat tuntevat kuormausta koskevat säännökset.

Yhteinen vastuu

Vastuu liikenneturvallisuudesta on yhteinen. Turvallisuutta ei pystytä tehokkaasti parantamaan, ellei koko yhteiskunta ole mukana talkoissa.

Liikenneturvallisuus koskettaa kaiken ikäisiä ja eri tavoin liikenteessä liikkuvia ihmisiä. Jokainen tiellä liikkuja voi vaikuttaa liikenneturvallisuuden omalla käytöksellään. Asenteet ovat ratkaisevassa roolissa.

Pahin liikenneturvallisuusriski istuu edelleen ratin ja penkin välissä. Siksi viime kädessä suurin vastuu on meillä tiellä liikkujilla. Omien liikenneasenteiden tarkastelun pitää olla jatkuva prosessi. Tätä ei voi lainsäätäjät tai poliisi varmistaa. Se on meidän jokaisen tehtävä ihan itse. Eriytyisen tärkeää on pitää mielessä, että aikuisina ihmisinä kannamme vastuun siitä, millaisen mallin annamme takapenkillä istuville tulevaisuuden tienkäyttäjille.

Vastuu liikenneturvallisuudesta on yhteinen.